

PROGRAM PROTI ŠIKANOVÁNÍ

Příloha minimálního preventivního programu ZŠ Jedovnice

I.

Tento program vznikl na základě Metodického pokynu ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení, Č. j. 24 246/2008-6 a Metodického pokynu k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních Č. j. 20 006/2007-51 a je součástí organizačního řádu školy a MMP školy.

Tento program proti šikanování ve škole slouží k vytvoření bezpečného, respektujícího a spolupracujícího prostředí ve škole, zaměřuje se především na prevenci šikanování a ukazuje postupy řešení šikanování. Je určen všem pedagogickým pracovníkům školy, dále pak nepedagogickým pracovníkům, rodičům a žákům školy.

II.

Vymezení základních pojmů

Šikanování je jakékoliv chování, jehož záměrem je ublížit, ohrozit nebo zastrašovat žáka, případně skupinu žáků. Spočívá v cílených a opakovaných fyzických a psychických útocích jedincem nebo skupinou vůči jedinci či skupině žáků, kteří se neumí nebo z nejrůznějších důvodů nemohou bránit.

Podoby šikany:

- fyzické útoky v podobě bití
- vydírání
- loupeže
- poškozování věcí
- slovní útoky-nadávky
- pomluvy
- vyhrožování
- ponižování
- sexuální obtěžování až zneužívání
- kyberšikana (útoky pomocí e-mailů, SMS zpráv, urážlivé materiály na internetové stránky)
- demonstrativní přehlížení
- ignorování žáka(ů)

Základní projevy šikanování:

- verbální (psychická)
- fyzická (i krádeže a ničení majetku)
- smíšená – kombinace předchozích (násilné a manipulativní příkazy)

Nebezpečí přerůstání do trestné činnosti!

III.

Odpovědnost školy a pedagogických pracovníků

Škola má jednoznačnou odpovědnost za žáky a je povinná zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví žáků v průběhu všech vzdělávacích a souvisejících aktivit a současně vytvářet podmínky pro jejich zdravý vývoj a pro předcházení vzniku rizikového chování (sociálně patologických jevů).

Pedagogický pracovník je odpovědný podle zákona č. 140/1961Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů. Bude-li znám případ šikánování a pedagogický pracovník nepřijme v tomto ohledu žádné opatření, vystavuje se riziku trestního postihu pro neoznámení , případně nepřekažení trestného činu (provinění).

IV.

Prevence proti šikánování

Základem prevence šikánování a násilí ve škole je Školní vzdělávací program Odrazový můstek do života, který podporuje pozitivní vzájemné vztahy mezi žáky (i mezi žáky a učiteli) a usiluje o vytváření bezpečného prostředí školy.

Systém primární prevence je dán Minimálním vzdělávacím programem, dále vzděláváním pedagogických pracovníků v oblasti problematiky vytváření dobrých vztahů, v podpoře a upevňování zdravých třídních norem žáků , vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti problematiky šikánování a vzděláváním školního metodika prevence a informováním pedagogických pracovníků , rodičů i žáků o problematice šikánování.

V.

Krizový plán - Postup řešení šikánování

V případě, že ve školním prostředí k šikaně dojde, mohou nastat tyto dva postupy řešení:

- 1) situace, které škola zvládne řešit vlastními silami- počáteční stádia šikánování a rámcový třídní program pro řešení zárodečného stádia šikánování
- 2) situace, kdy škola potřebuje pomoc z venku a je nezbytná součinnost se specializovanými institucemi a policií- pokročilá a nestandardní šikana, např. výbuch skupinového násilí vůči oběti

Postup pedagogického pracovníka:

- 1) Informují-li rodiče nebo žák pedagogického pracovníka o podezření na šikánování nebo má-li on sám podezření na šikánování, zahájí okamžitě vyšetřování šikany, spolupracuje s metodikem prevence a výchovným poradcem, informuje ředitele školy.
- 2) V případě prokázaných projevů šikany neprodleně informuje ředitele školy.
- 3) Vždy informuje rodiče o výsledcích vyšetřování šikany a to i v případě, že se podezření neprokáže.
- 4) Navrhne v pedagogické radě potrestání agresorů.

Postup ředitele školy:

- 1) Přijme informaci o šikanování
- 2) Rozhodne, zda škola zvládne řešit šikanu vlastními silami nebo zda škola potřebuje pomoc zvenčí.
- 3) Jmenuje pracovníky , kteří se budou podílet na vyšetřování šikany dle jeho pokynů.
- 4) Zajistí informování dotčených rodičů o vyšetřování šikany a jeho výsledcích.
- 5) V případě negativních dopadů šikanování na oběť zajistí zprostředkování péče PPP, SVP, SPC nebo dalších odborníků (psycholog, psychiatr,..)
- 6) Dojde-li k závažnějšímu případu šikanování nebo při podezření , že šikanování naplnilo skutkovou podstatu trestného činu, oznámí tuto skutečnost Policii ČR
- 7) Oznámí orgánu sociálně právní ochrany dítěte skutečnosti, které ohrožují bezpečí a zdraví žáka. Pokud žák spáchá trestný čin nebo páchá přestupky opakovaně, zahájí spolupráci s orgány sociálně právní ochrany bez odkladu.
- 8) Projedná potrestání agresorů v pedagogické radě.

Postup rodičů při podezření na šikanování:

- 1) Rodiče informují o podezření na šikanování třídního učitele popřípadě dalšího pedagoga, při jehož hodinách nebo dohledu k šikaně dochází.
- 2) Nejsou-li podezření na projevy šikany bezodkladně a uspokojivě řešeny v pravomoci pedagogů včetně metodika prevence či výchovného poradce, obrátí se rodiče na ředitele školy.
- 3) V případech prokazatelných projevů šikany se rodiče přímo obrátí s informací na ředitele školy.

Postup při vyšetřování šikany:

A) Pro vyšetřování počáteční šikany (se standardní formou):

- 1) Rozhovor s těmi, kdo na šikanování upozornili a s oběťmi.
- 2) Nalezení vhodných svědků.
- 3) Individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky (nikoli však konfrontace obětí a agresorů).
- 4) Zajištění ochrany obětem.
- 5) Rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi nimi.

B) Pokročilá šikana s neobvyklou formou – výbuch skupinového násilí vůči oběti (tzv. třídního lynčování):

- 1) Překonání šoku pedagogického pracovníka a bezprostřední záchrana oběti.
- 2) Domluva pedagogických pracovníků na spolupráci a postupu vyšetřování.
- 3) Zabránění domluvě agresorů na křivé výpovědi.
- 4) Pokračující pomoc a podpora oběti.
- 5) Nahlášení policii.
- 6) Vlastní vyšetřování.

Spolupráce se specializovanými institucemi a Policií ČR:

- PPP Blansko, okresní metodik prevence Mgr. Krucká
- pediatr- MUDr. Kratochvílová

- Policie ČR, případně Obecní policie Jedovnice
- orgán sociálně právní ochrany dítěte (Blansko)
- psycholog, psychiatr

Výchovná opatření (dle závažnosti projevů šikanování):

- napomenutí a důtka třídního učitele, důtka ředitele školy
- snížení známky z chování
- převedení do jiné třídy
- v mimořádných případech se užijí další opatření

Pro nápravu ve skupině je potřeba pracovat s celým třídním kolektivem. Je nutné se vypořádat s traumaty těch, kteří přihlíželi, ale nezasáhli (mlčící většina).

Při nápravě šikanování je potřebná také spolupráce rodinami obětí i agresorů za předpokladu taktního přístupu ze strany pedagogů a zachování důvěrnosti informací.

O případech šikanování zapíše metodik prevence zápis a zařadí do své agendy.

Platnost MMP včetně Krizového plánu a Programu proti šikanování- od 1.9.2015.

Zaměstnanci školy byli s tímto plánem seznámeni na pedagogické radě dne 28.8.2015.

Mgr. Jarmila Krbečková,
školní metodik prevence

Mgr. Michal Souček,
ředitel školy